



Šifra kandidata:

**Državni izpitni center**



JESENSKI ROK

# **KEMIJA**

≡ Izpitna pola 2 ≡

**Torek, 30. avgust 2005 / 90 minut**

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, plastično radirko, šilček in žepni računalnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.*

**SPLOŠNA MATURA**

## **NAVODILA KANDIDATU**

**Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne rešujte nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.**

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazca za ocenjevanje.

Odgovore vpisujte v izpitno polo z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Če bodo pisani z navadnim svinčnikom, bodo ocenjeni z nič točkami.

Vprašanje, ki zahteva računanje, mora v odgovoru vsebovati računsko pot do odgovora, z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Pri računanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema na drugi strani izpitne pole.

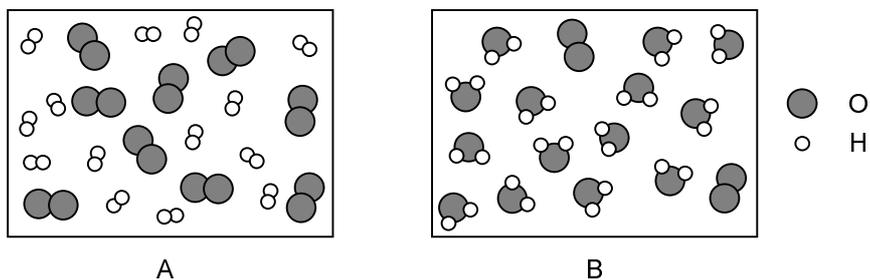
Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.*



1. Shema A prikazuje molekule pred reakcijo, shema B pa molekule po reakciji.



(2,5 točke)

- a) Napišite urejeno enačbo kemijske reakcije: \_\_\_\_\_
- b) Ali so reaktanti v shemi A v stehiometričnem razmerju?    DA    NE
- c) Razložite svojo odločitev.

---



---



---

2. Koliko atomov je v 70,0 g zlata?

(2 točki)

Račun:

Število atomov je: \_\_\_\_\_

3. Koliko gramov propana je popolnoma zgorelo, če se je pri reakciji porabilo 254 g kisika?

(2 točki)

a) Napišite urejeno enačbo kemijske reakcije. \_\_\_\_\_

b) Račun:

Zgorelo je: \_\_\_\_\_

4. Kateri opis ustreza pripravi 1,0 L 0,5 M raztopine?

(2 točki)

a 500 mL 1,0 M raztopine razredčite do 1,0 L.

b 50 mL 10 M raztopine razredčite do 1,0 L.

c 2 L 0,5 M raztopine uparite do 1,0 L.

d K 0,5 mol topljenca dodajte topilo do 1,0 L.

e K 0,25 mol topljenca dodajte topilo do 1,0 L.

Obkrožite kombinacijo pravih odgovorov.

A a, c

B c, e

C a, b, d

D a, b, c, d

5. V preglednici je navedena topnost snovi (g snovi v 100 g vode) v odvisnosti od temperature za štiri različne snovi.

(2 točki)

T(°C)	KNO <sub>3</sub>	NaCl	NH <sub>4</sub> Cl	KCl
0	13	35,7	29,4	27,6
10	21	35,8	33,3	31,0
20	31	36,0	37,2	34,0
30	45	36,3	41,5	37,0
40	64	36,6	45,8	40,0
50	86	37,0	50,2	42,6

Katere ugotovitve so pravilne?

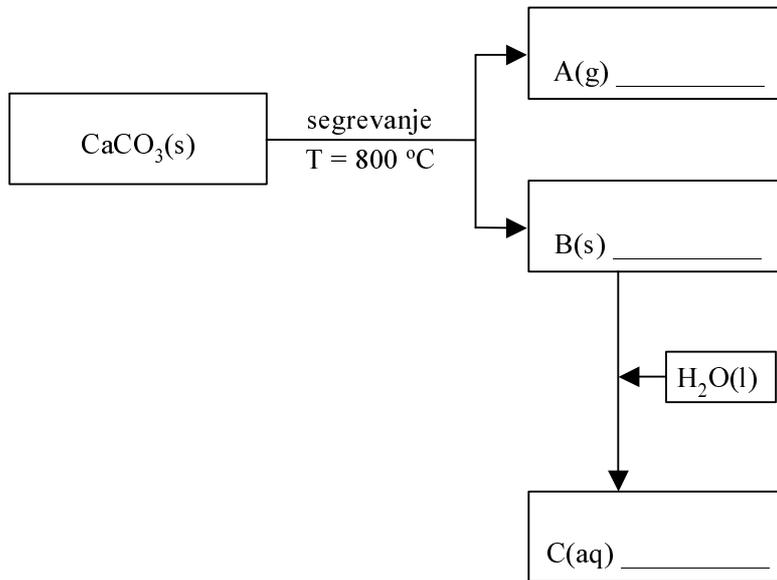
- a Topnost kalijevega nitrata(V) se s temperaturo najbolj spreminja.
- b Pri 20 °C je od vseh kloridov najslabše topen amonijev klorid.
- c Topnost natrijevega klorida se s temperaturo najmanj spreminja.
- d Od obeh kalijevih soli je pri 20 °C nitrat slabše topen.
- e Topnost amonijevega klorida je pri 30 °C večja od topnosti kalijevega nitrata(V).

Obkrožite kombinacijo pravilnih trditev.

- A a, b, c
- B a, c, d
- C a, d, e
- D b, c, d

6. Glavna sestavina apnenca je kalcijev karbonat. Dopolnite reakcijsko shemo s formulami spojin.

(3 točke)



7. Napišite enačbo ravnotežne reakcije amonijaka z vodo.

(3 točke)

a) Enačba reakcije: \_\_\_\_\_

b) V katero smer se pomakne ravnotežje, če dodamo KOH?

\_\_\_\_\_

8. V katerih primerih se izločijo oborine, če zmešamo raztopine naštetih snovi?

(2 točki)

- a NaCl in KNO<sub>3</sub>
- b Na<sub>2</sub>CO<sub>3</sub> in CaCl<sub>2</sub>
- c Na<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> in Cu(NO<sub>3</sub>)<sub>2</sub>
- d (NH<sub>4</sub>)<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> in Ba(NO<sub>3</sub>)<sub>2</sub>
- e KI in AgNO<sub>3</sub>

Obkrožite kombinacijo pravilnih odgovorov.

- A a, c
- B b, c, d
- C b, d, e
- D b, c, d, e

9. Amonijak sintetiziramo iz dušika in vodika.

(3,5 točke)

a) Napišite enačbo za to ravnotežno reakcijo in v njej označite agregatna stanja snovi.

Kemijska enačba za reakcijo: \_\_\_\_\_

b) V posodo s prostornino 2,0 L uvedemo 3,0 mol dušika in 3,0 mol vodika. Ko se pri določeni temperaturi vzpostavi ravnotežje, je v posodi 1,0 mol amonijaka. Izračunajte ravnotežne koncentracije dušika, vodika in amonijaka.

$[N_2] =$  \_\_\_\_\_

$[H_2] =$  \_\_\_\_\_

$[NH_3] =$  \_\_\_\_\_

c) Izračunajte ravnotežno konstanto te reakcije.

$K_c =$  \_\_\_\_\_

10. Galvanski člen je sestavljen iz cinkovega in železovega polčlena. Standardni elektrodni potencial cinkovega polčlena  $Zn^{2+}/Zn$  je  $-0,76$  V, standardni elektrodni potencial železovega polčlena  $Fe^{2+}/Fe$  pa  $-0,44$  V.

(4 točke)

a) Napišite urejeno enačbo kemijske reakcije, ki poteka v cinkovem polčlenu v tem galvanskem členu:

\_\_\_\_\_

b) Napišite urejeno enačbo kemijske reakcije, ki poteka v železovem polčlenu v tem galvanskem členu:

\_\_\_\_\_

c) Smer gibanja elektronov: od \_\_\_\_\_ elektrode proti \_\_\_\_\_ elektrodi.  
(Zapišite simbola obeh kovin.)

d) Izračunajte napetost galvanskega člena.

Račun:

Napetost je: \_\_\_\_\_

11. Katera trditev je pravilna za cikloalkane?

(2 točki)

- a V vodi so dobro topni.
- b Topni so v nepolarnih organskih topilih.
- c Reagirajo s kisljinami in bazami pri običajnih reakcijskih pogojih.
- d Reaktivnost cikloalkanov je izredno velika.

Obkrožite kombinacijo pravilnih trditev.

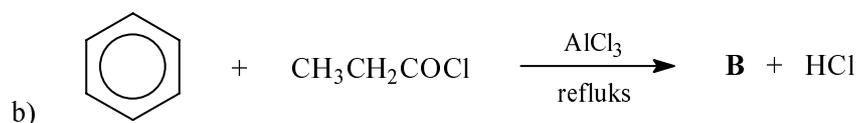
- A b
- B a, b
- C c, d
- D a, b, c

12. Dopolnite reakcijske sheme, zapišite formule in imena produktov ter tipe reakcij.

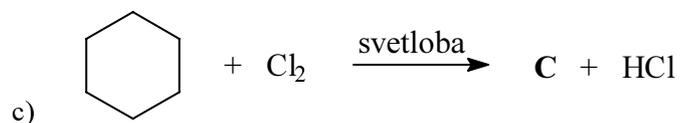
(4,5 točke)



	formula	Ime IUPAC	tip reakcije
produkt A			



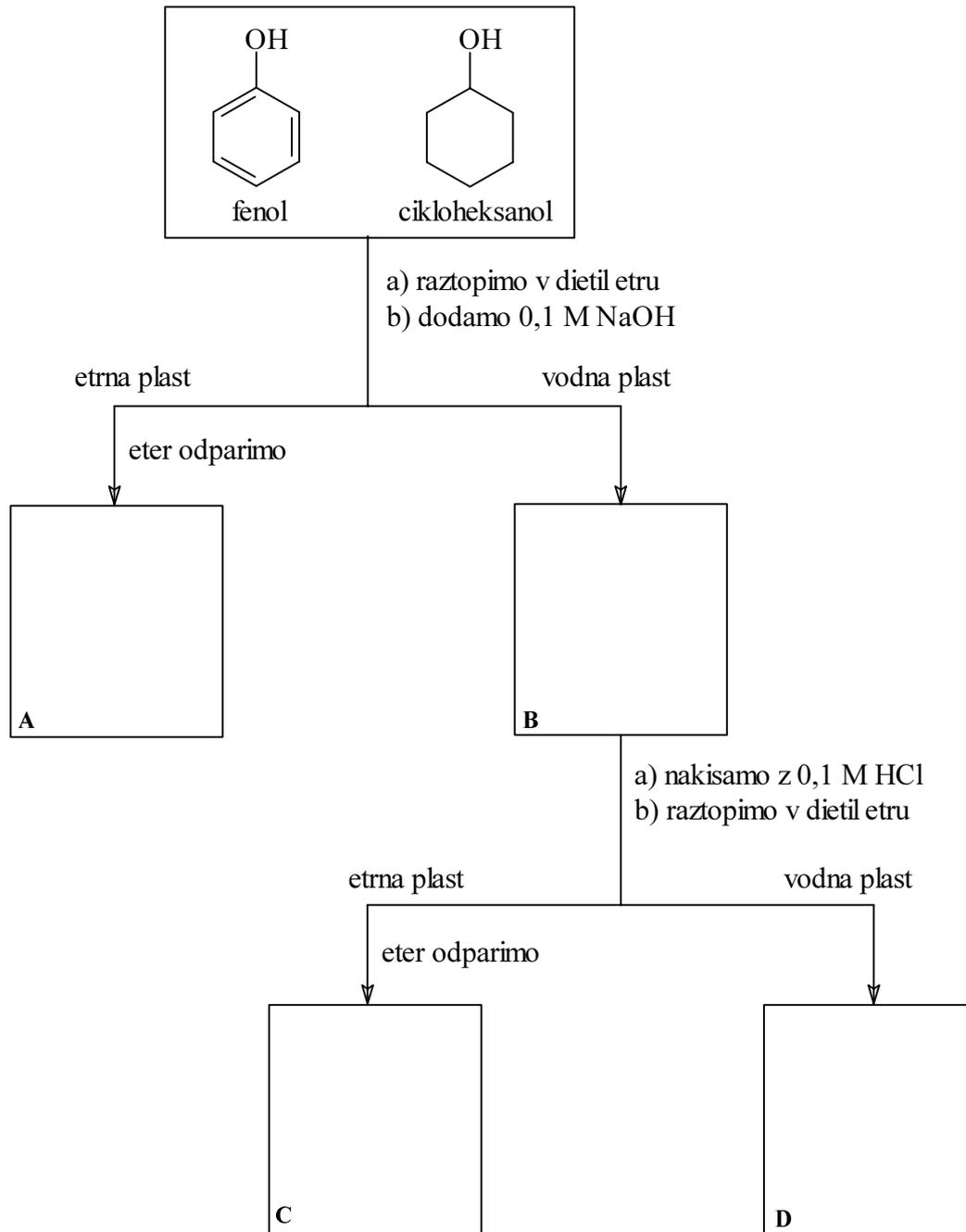
	formula	Ime IUPAC	tip reakcije
produkt B			



	formula	Ime IUPAC	tip reakcije
produkt C			

13. Dopolnite shemo ločevanja zmesi fenola in cikloheksanola.

(4 točke)



14. V tabeli so zbrani podatki za tri spojine, ki imajo enake molekulske formule  $C_4H_{10}O$ . Spojine so: etoksietan (dietil eter), 2-metilpropan-2-ol in butan-1-ol. S primerjanjem podatkov v preglednici sklepajte, katera spojina je etoksietan, 2-metilpropan-2-ol oziroma butan-1-ol.

(1,5 točke)

Spojina	$T_v$ (° C)	$T_t$ (° C)	Topnost v vodi (g/100 g)
A	118	-89	7,45
B	35	-116	6,0
C	82	26	$\infty$

- a) Spojina A je: \_\_\_\_\_
- b) Spojina B je: \_\_\_\_\_
- c) Spojina C je: \_\_\_\_\_

15. Ovrednotite spodnje trditve.

(2 točki)

- a) Celuloza je glavna komponenta lesa.  
PRAVILNO            NAPAČNO
- b) Celuloza je sestavljena iz fruktoznih enot.  
PRAVILNO            NAPAČNO
- c) Celulozo uvrščamo med polisaharide.  
PRAVILNO            NAPAČNO
- č) Trinitrat celuloze, ki se uporablja za izdelavo brezdimnega smodnika, spada med estre.  
PRAVILNO            NAPAČNO

PRAZNA STRAN